

En flexibel personal ger bättre lönsamhet.

Arbetsplats: ICA Hallen, Mora

Kontaktperson: Håkan Fast, tel 0250-103 28

Arbetslivsfondens handläggare: Anita Israelsson, Dalarna

Skribent: Inga-Britt Lanzieri

Sammanfattning: I Morahallens butiker har utbildning och arbetsrotation genomförts. När omsättningen sjönk var man tvungen att minska personalstyrkan. Nyttan av de utbildningar som genomförts visade sig vara av stort värde i detta skede. Förbättrad arbetsmiljö har medfört minskad sjukfrånvaro.

Bakgrund

Morahallen AB driver två butiker. Den större butiken ligger i centrala Mora, och den mindre, Lill-ICA, ligger i ett bostadsområde några kilometer från centrum i Mora.

I de båda butikerna arbetade 27 personer, vilket innebär 14 heltidsanställningar. I stora butiken är 82 % kvinnor anställda och i Lill-ICA arbetar enbart kvinnor.

Det har tidigare varit en skola i de lokaler där Lill-ICA ligger. Lokalerna byggdes om 1974 och butiken öppnades. Lokalerna var orationella ur varuhanteringssynpunkt och kassadiskarna ca. 14 år gamla.

Ur arbetsmiljösynpunkt var den stora butikens lokaler bra. Men lokalen där Lill-ICA finns var mycket tungarbetad. Lagerutrymmet var fyllt till bristningsgränsen när leveranser kom. Detta innebar stress för personalen. Prismärkning måste ske i det trånga lagerutrymmet,

eftersom ytan i butiken inte medgav detta. Prismärkningen är ett tidsödande och monotont arbete och medför risk för arbets-skada.

På Lill-ICA är medelåldern på personalen 31 år, och förbättringar i arbetsmiljön måste genomföras, för att förslitnings-skador skulle undvikas.

Sjukfrånvaron på Lill-ICA var låg, och den ville man bibehålla på låg nivå.

Arbetssättet innebar att varje anställd arbetade isolerat inom ett arbetsområde. Håkan Fast ville genom ett arbetsplats-program förbättra arbetsmiljön för sina anställda. En ansökan om bidrag till detta lämnades till Arbetslivsfonden i januari 1993.

Mål

Arbetsorganisationen skulle formas så att arbetsmiljön förbättrades för alla anställda. Man ville underlätta rehabilitering av anställda. Införa utvidgade arbetsuppgifter och kontinuerlig ar-

betsväxling inom butikslaget.

Butiksteknologin skulle anpassas till medarbetarna och genom betalterminal skulle man kunna ha mindre summa kontanter i kassorna. Man ville skapa en trygg och säker arbetsplats.

Genomförande

I mars 1993 beviljades Morahallen AB bidrag för det planerade arbetsplatsprogrammet.

Den totala kostnaden beräknades till 675 000 kronor och fonden bidrog med 248 000 kronor.

På Lill-ICA installerades en terminal för betalkort.

På den stora butiken investerades i fyra terminaler och man köpte en ny städmaskin för lokalvårdarna.

Kompetenshöjande utbildning var huvuddelen i projektet. Utbildning i butiksekonomi genomfördes för 15 anställda.

Varje anställd skulle kunna vara verksam på minst en avdelning utöver den ordinarie. Detta uppnådde man genom att lära av varandra. Alla fick utbildning i kassaarbete. Genom utbildningen kunde man införa kontinuerlig arbetsväxling.

Två anställda fick genomgå butiksledarutbildning. Två andra fick genomgå källskänksutbildning. En anställd utbildades i finstyckning och en inom frukt och grönt.

Ergonomisk utbildning genomfördes i samarbete med Företagshälsovården för samtliga.

För att skapa en trygg och säker arbetsplats installerades kodlås på utgångsdörrarna vid lagerlokalerna.

Avsikten med alla åtgärder var att minska sjukfrånvaron, risken för arbetsskador och personalomsättning.

Resultat

Under 1994 har omsättningen särskilt på Lill-ICA sjunkit

drastiskt. I och med detta har man varit tvungen att minska personalstyrkan med 6000 timmar per år.

Nu arbetar 21 personer inom Morahallen AB.

Personalen arbetar numera efter ett schema. Det är upplagt så att arbetsväxling sker hela tiden.

Det var planerat att köpa in nya datakassor till Lill-ICA.

Prisinformationen till kunden ges, i det nya systemet, genom hyllkantsetiketter. Därmed skulle den monotona prismärkningen för hand upphöra.

Installationen av datakassorna på Lill-ICA har fått skjutas på framtiden. Det är enbart på grund av att kontanta medel saknas.

Den monotona prismärkningen på det trånga lagret fortsätter. Men lagret på Lill-ICA är inte lika trångt längre. Det är en följd av att omsättningen har minskat. Det kommer inte längre in stora kvantiteter av varor.

I övrigt är hela arbetsplatsprogrammet genomfört.

Ansökan till fonden har kompletterats med bidrag till en ostdelare. Den står nu på plats, och har underlättat arbetet för personalen vid ostdisken.

Värdering

Sjukfrånvaron har minskat.

På Lill-ICA är den nästan obefintlig. En person är långtidssjukskriven nu, men rehabilitering av personen pågår.

Personalen trivs och är positiv till det nya arbetsättet. Trots att personalstyrkan minskats.

Håkan Fast säger att det var mycket positivt att man har genomfört arbetsplatsprogrammet. Personalstyrkan har utvecklats trots att man varit tvungen att minska personalen på grund av minskad omsättning.

Gun, som arbetar på den stora ICA-butiken, säger:
-- Numera får man stampa gasen i botten för att hinna med. Vi har fått nytt schema i och med att personalen minskats ner.

Förut hade vi extra personal på söndagar. Men jag trivs med de utökade arbetsuppgifterna och tycker att det är roligt att arbeta här.

ISSN 1104-6449
November 1994